

ERRATA

Str. 34 nahoře

Chybné znění: „*Naopak, při nedostatku optimismu, sebeúcty, nezdolnosti, vyšší úzkostnosti a percepce situace jako nezměnitelné se pravděpodobněji aktivují strategie popření a bezmocnosti.*“

Správné znění: „*Naopak, při nedostatku optimismu, sebeúcty, nezdolnosti, spolu s vyšší úzkostností a percepčí situace jako nezměnitelné se pravděpodobněji aktivují strategie popření a bezmocnosti.*“

Str. 117 nahoře

Chybné znění: „*Je znát v jejich projevech při učení, kdy jsou matky podrážděnější, někdy na děti zvyšují a tlačí je k urychlení tempa.*“

Správné znění: „*Je znát v jejich projevech při učení, kdy jsou matky podrážděnější, někdy na děti zvyšují hlas a tlačí je k urychlení tempa.*“

Chybějící příloha č. 4:

SCHÉMA SEMISTRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU S OTÁZKAMI

- **Na úvod (po navázání raportu)**

- Víš, proč jsem vlastně tady?
- Proč chodíš do PPP? Co tam děláš? Jaké to tam je? Mluvíte o tom s někým (rodiči/prarodiči/sourozenci)?

- **Otázky zaměřené na charakteristiky dítěte a jeho výkonu**

1. Vlastnosti, schopnosti a vlohy dítěte:

- Každý je šikovný na něco jiného. Na co jsi šikovný ty? Co se na tobě líbí tvým rodičům? Za co tě chválí? Čím se tví rodiče chlubí/čím by se asi pochlubili (třeba kamarádům, příbuzným...)?
- Na co jsi naopak nešikovný? Co ti nejde? Co rodičům vadí? Za co ti nadávají? Na co si tví rodiče stěžují/na co by si asi postěžovali (známým, kamarádům...)?
- Jaké známky bys chtěl dostávat? Proč?

2. Postoje dítěte k SPU a k vlastní osobě:

- Proč chodíš do poradny? Co si myslíš o své SPU? Jak se k ní stavíš? Proč ji máš? Můžeš to nějak ovlivnit? Vadí ti na tom něco?
- Jak vnímáš, že ti dané věci nejdou? Jaké to je? Co si o tom myslíš?
- Přál (by) sis to někdy změnit? Aby ti něco šlo jinak? Vyměnit to?
- Když dostaneš špatnou známku, jak se cítíš? Když se učíš, dostaneš vždy dobrou známku? Představ si, že jsi dostal špatnou známku, i když ses učil. Jak se cítíš? Jaké to je? Co s tím děláš?
- Je stejné, když dostaneš špatnou známku, pokud ses nepřipravoval, i pokud ses připravoval?
- Když dostaneš dobrou známku, jak se cítíš? Jaké to je? Je to vždy stejné?

3. Potřeby dítěte spojené s SPU:

- Dokážeš se učit/číst/psát/soustředit stejně v jakémkoli prostředí? V různých podmínkách? S různými požadavky?
- Potřebuješ kvůli SPU něco navíc? Nějaký zvláštní přístup?
- Víš o něčem, co ti pomáhá? Je něco, co myslíš, že by ti pomohlo, aby se ti v dané chvíli lépe učilo/četlo apod.?
- Je něco, co ti učení/čtení apod. komplikuje?
- Představ si, že máš kamaráda, který zjistil, že má také SPU. Co bys mu poradil? Co by mu pomohlo, aby mu to šlo lépe? Aby se cítil dobře? Co bys poradil jeho rodičům/učitelům/spolužákům? (+ zda se s tím on někdy setkal, zda to měl podobně)

• **Otázky týkající se sociálního kontextu**

1. Rodinný kontext a vztahy v rodině:

- Jak si rozumíš se sourozencem/i? Jak spolu vycházíte? Chtěl by sis to někdy se sourozencem/i v něčem vyměnit? Nebo on/oni s tebou?
- Máš prarodiče? Navštěvujete je? Jak si s nimi rozumíš? Vědí o tvých obtížích (SPU)? Jak se k tomu asi staví? Co si o tom myslí?
- Povídají si spolu tví rodiče? O čem třeba? Povídají si o tobě? O tvých obtížích? O škole? O tom, jak je to doma?
- Máš tety/strejdy, bratrance/sestřenice? Vídáte se? Řešíte s nimi někdy školu?
- Je vaše rodina něčím zajímavá? Pomáháte si?

2. Instituce (ZŠ, PPP, zájmové kroužky):

- Škola – Jaká je škola? Jací jsou tví učitelé?
- PPP – Jaké to je v PPP? Jak se cítíš, když tam jdeš? A když odcházíš?
- Zájmové kroužky – Chodíš na nějaké kroužky? Jak tě to baví, jaké to tam je? Chtěl bys na nějaké chodit (pokud nechodí)?

3. Širší sociální kontext (vztahy dítěte/jeho rodiny s okolím):

- Chodíte s rodiči někde na návštěvy? Ven? Chodí návštěvy k vám? (příp. jen ty/jen rodiče?)
- Spolužáci – Jak vycházíš se spolužáky? Máš ve škole kamarády? Reagovali někdy nějak špatně na to, že máš SPU, že ti něco ve škole nejde tak dobře...? Jak to berou?

• **Otázky zjišťující pohled dítěte a domnělý pohled jeho rodičů na SPU.**

1. Pohled dítěte:

- Co je to SPU? Co způsobuje? Přemýšlíš někdy (nebo v minulosti) o SPU/svých školních obtížích? O tom, proč ji máš?
- Bavili jste se o tom s rodiči? Vysvětlil ti to někdo? Jak? Zajímá tě to? Ptal ses?
- Má to nějaké výhody/nevýhody? A do budoucna? Říkají ti k tomu něco rodiče (o výhodách a nevýhodách)?

2. Percipovaný a domnělý pohled rodičů:

- Co si podle tebe o SPU myslí tví rodiče? O tvých obtížích? Jak o ní/nich mluví? Co ti k tomu říkají?

• **Otázky vztahující se k péči rodičů o dítě**

1. Péče a reakce rodičů:

- Kdo se s tebou učí? Jak často? A jaké to společné učení je?
- Učí se s tebou rodiče rádi? Vždy? Myslíš, že je to baví? Říkají o tom něco? Jak se chovají v tu chvíli?
- Co když ti třeba někdy právě nejde si něco zapamatovat/pochopit/naučit se – jak rodiče reagují? Co dělají/říkají? Jak to vnímáš?
- Co tví rodiče na to, když dostaneš dobrou/špatnou známku? (jak reagují)
- Je nějaký rozdíl mezi přístupem mámy a táty? Jaký?
- Chovají se rodiče stejně k tobě a tvému sourozenci? (Pokud jinak, proč?)

2. Postoj dítěte k péči rodičů:

- Jak vnímáš starost/péči tvých rodičů o tebe? Jejich pomoc? Co si o tom myslíš? Souhlasíš se vším, co dělají?
  - Stává se někdy, že se musíš učit, i když nechceš? Co si o tom myslíš? Jak se v tu chvíli cítíš?
  - S kým se ti učí lépe? Proč?
- **Otázky zaměřené na emoce spojené s SPU** – domnělé emoce rodičů (zejména matek); prožívané pocity dětí.

1. Prožívání a pocity dítěte:

- Jaké to je, když dostaneš špatnou/dobrou známku?
- Jaké to je, když dostaneš vynadáno za známku?
- Atd. (otázky na pocity v průběhu celého rozhovoru)

2. Domnělé prožívané emoce rodičů:

- Jak to všechno berou rodiče? Jak to snáší? Co ti dávají najevo? (i každý zvlášť)
- Kdy se podle tebe máma/táta cítí nejlépe? Kdy naopak nejhůře? Podle čeho to poznáš? A jak se v tu chvíli cítíš ty?

- Projektivní otázky na závěr

1. Co myslíš, z čeho mají děti největší strach? A proč?
2. A z čeho mají podle tebe největší radost? Proč?
3. A co myslíš, že děti naopak nejvíce trápí? Proč?
4. A teď si ještě představ, že by se ti mohla splnit tvá největší, třeba nejtajnější přání. Jakákoli, splnitelná, a klidně i taková, která si myslíš, že se asi nesplní. Ale mohla by se ti splnit jen tři přání. Co by sis přál?